Szociális vízcsepp.

Írta: Dr. *Kadosa Marcel.*

Ennek nevezhető az, amit ma Európa néhány városában munkanélküliség elleni biztosításnak neveznek és amikor erről az intézményről minálunk tárgyalni kezdenek, tisztában lehet vele mindenki, hogy ez nem szociális életünk fejlettségét jelenti, hanem inkább csak egy kis szociális babrálást.

Hogy micsoda óriási jelentőségű dolog a munkanélküliség ellen való biztosítás, azt talán senkinek se kell külön megmagyarázni. Ez már a formális megvalósítása a munkához való jognak és pedig e jogosultságnak igazi értelmében, ami annyit tesz, hogy: vagy adsz nekem munkát társadalom, vagy gondoskodsz a megélhetésemről. Ez már az Utópia birodalmához jár nagy-közelségben és maga a gondolat is elérhetetlen messzeségben látszik szárnyalni, hát még a megvalósítás.

És ne is áltassuk magunkat egy percig se: nem valósították meg ezt az eszmét, sőt még csak meg se közelítették sehol. Amit eddig e téren produkált a társadalom, az alig valamicskével több a bizonyos mértékben intézményileg biztosított alamizsnánál, amelynek a kiosztásánál nagyon sok helyütt ugyanaz a kegyetlen csalódás érte az alamizsnaosztogatót, amely az ilyen osztogatással rendszerint vele jár.

A genti rendszert tartják eddigelé a legtökéletesebbnek, de csak azért, mert a többi, eddig kipróbált módja a munkanélküliség eilen való biztosításnak majdnem tökéletes kudarcot vallott mindenütt. A genti rendszer abban áll, hogy a község vagy községek csoportja évi hozzájárulásokból alapot létesít, amely minden munkanélküli munkásnak juttat bizonyos összeget, a ki valamely munkanélküli segélyt nyújtó egyletnek tagja. A segély időnként változik az igénybevevők tömege szerint. De nem lehet soha több, mint az egylettől nyert segély és semmiképen se nagyobb napi 1 francnál, amely egy legfölebb 60 napon át jár ki egy-egy igényjogosultnak.

Ez a genti rendszer nagy vázlata. De elég ennyi is, hogy az ember tisztában legyen az értékével. Ha valaki összehasonlítaná például az ilyen rendszerrel dolgozó Lyon város munkanélküli egyéneinek a számát avval a 25 ezer franc-kai, amellyel Lyon városa ezt az intézményt dotálja, akkor rögtön látná, hogy itt nincs egyébről szó, mint olyasmiről, amit úgy lehet legjobban kifejezni: egy csepp a tengerben.

Egészen világos, hogy csak némileg megközelítő módon a célját szolgáló munkanélküli-biztosítás száz és száz milliókat igényelne és csak egy városban is akkora összeget, aminőnek e célra fordítására nem is akar gondolni se senki. Hiszen a munkásszervezetek is állandóan panaszodnak, hogy ezt a céljukat, a munkanélküli-segélyezést nem képesek kellőképen szolgálni. Pedig aránylag óriási összeget költenek rá. Ezt az összeget a genti szisztéma szerint 40 vagy 50 százalékkal megtoldani, semmiképen se volna kárbaveszett dolog, de az igazi munkanélküliség elleni biztosításhoz alig vinne valamivel közelebb bennünket.

És hány olyan kérdést kellene előbb még megoldanunk, amelynek eldöntése nélkül semmikép se prosperálhat akár csak a genti rendszerű biztosítás is! Ezek között. a legfontosabb a munkaalkalom-kimutatás rendszeressége. Másképen ki és hogyan határozza meg, hogy igazán nem kaphat e munkát az igénylő vagy csak nem fér hozzá a kínálkozó munkához vagy nem akar hozzáférni és ki és hogyan határozza meg, hogy mely pillanatban áll elő újból a munkábaállás lehetőségé és mikor szűnik meg a segély jogosultsága? Egyelőre nyoma sincsen nálunk annak az egységes vagy rendszeres munkaközvetítésnek, amely a biztosítás e módjának létfeltetele.

Ám mondjuk, hogy ezen a nehézségen és a többin is átláboltunk és hogy szociális olaj cseppnek mondható a munkanélküliség elleni biztosításnak az a módja, amely mostanában több európai városban érvényben van és amelyből minálunk is beszélni kezdünk már. Vajjon mii jelent mindez? Bármilyen nagy fontosságúnak tartsuk is a munkások szervezeteit, az igazság az, hogy az iparban foglalkoztatott munkásságnak csak egy töredéke van olyan szervezetekben, amelyek munkanélküli-segélyt adnak tagjaiknak. Ezek kapnának a biztosító-intézménytől is. Vagyis éppen azok, akik úgy is kapnak már. Hát a többi szervezett munkás és a szervezetlenek és nem is szervezhetők százezrei? Azok részére nem léteznék az intézmény? Nem léteznék – más szóval – éppen azokra, akik a legnagyobb, mindent elöntő nagy többségét adják a munkanélkülieknek.

Szerintem a dolog így áll: Ha a főváros akár csak tízezer vagy ötvenezer koronát áldoz is munkanélküli munkások segélyezésére, ezt minden esetre jól teszi és ezért mindenféleképen csak dicsérni lehet. Akármiféle formában, akármilyen rendszer szerint adja, ha a pénz igazán olyan ember kezébe kerül, aki azzal a munkanélkül való állapot nyomorát enyhíti: az mindenesetre szép dolog. Csak az volna baj és az

ellen emelnénk fel a szavunkat, ha ezt a semmiséget jelentőséggel bíró szociális intézménynek akarnák feltüntetni, amellyel elaltassuk a lelkiismeretünket, amikor az[v] valódi és komoly jelentőségű szociális alkotásokat követel.